

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 75 0 К 034305 17 Квлз
Бања Лука, 14.02.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног Д.Л. због кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката М.В.Б. из Б., изјављеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 75 0 К 034305 17 Кж од 23.05.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 14.02.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 К 034305 14 К од 08.11.2016. године, оглашен је кривим оптужени Д.Л. због кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 2. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 и 37/13; у даљем тексту: КЗ РС), па му је за то дјело изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и одређено вријеме провјеравања од једне године. Обавезан је да надокнади суду трошкове кривичног поступка у износу од 1.570,00 КМ и на име паушала плати износ од 200,00 КМ, а оштећена З.Т. је са имовинско правним захтјевом упућена је на парницу.

У поступку по жалби браниоца оптуженог и окружног јавног тужиоца на ту пресуду, Окружни суд у Бањој Луци је пресудом број: 75 0 К 034305 17 Кж од 23.05.2017. године одбио као неосновану жалбу браниоца оптуженог, а уважавањем жалбе Окружног тужилаштва Бањалука - Подружна канцеларија Мркоњић Град преиначио пресуду Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 К 034305 14 К од 08.11.2016. године у одлуци о кривичној санкцији, тако што је оптуженог Д.Л., за кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 2. КЗ РС, за које је оглашен кривим том пресудом, осудио на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. У преосталом дијелу првостепена пресуда је остала неизмијењена.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног двокат М.В.Б. из Б. због битне повреде

одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и грубог кршења Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕК) и Универзалне декларације о људским правима, с приједлогом да се Захтјев уважи, преиначе првостепена и другостепена пресуда и оптужени Д.Л. ослободи оптужбе за кривично дјело које му се оптужницом ставља на терет, или пак да се Захтјев уважи и укине побијана пресуда Окружног суда у Бањој Луци и предмет врати том суду на поновни поступак и одлучивање.

У одговору на Захтјеве републички јавни тужилац мр Ненад Врањеш је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 51/12 и 91/17; у даљем тексту ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позивају подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, као основ побијања правоснажне пресуде, Захтјевом није експлицитно означена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, међутим из разлога садржаних у образложењу произлази да Захтјев у суштини указује да је повреда права на одбрану (које одражава ова битна повреда одредаба кривичног поступка), учињена у жалбеном поступку на начин што другостепени суд у побијаној пресуди није дао разлоге за приговор жалбе браниоца осуђеног по коме је образложење првостепене пресуде захваћено битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к), погрешно означена тачка ј) ЗКП РС, у облику потпуног одсуства разлога о одлучним чињеницама. Надаље, Захтјевом се наглашава да је другостепени суд, грубо прекршио темељне принципе кривично правне процедуре, основна начела ЗКП-а, а нарочито обавезе фер, поштеног и правичног суђења пред компетентним, независним и непристрасним судом прописаним ЕК са њеним пратећим протоколима и Универзалном декларацијом о људским правима.

На аргументима Захтјева не може се заснивати тврдња да је побијана правоснажна пресуда донесена уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану осуђеног учињеној у жалбеном поступку.

Наиме, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан одредбама члана 311. став 1. ЗКП РС, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека,

међутим, под ову повреду одредаба кривичног поступка се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене у цитираној законској одредби, које су законом предвиђене као жалбени основ, али нису предвиђене као основ за подношење захтјева за заштиту законитости, укључујући и онај облик битне повреде одредаба кривичног поступка из тачке к) става 1. ЗКП РС, који се манифестују у изостанку разлога о одлучним чињеницама, а на који се Захтјевом указује. Наведена форма битне повреде одредаба кривичног поступка је истицана и као жалбени основ жалбе браниоца оптуженог на првостепену пресуду, те је другостепени суд, оцјенивши их неоснованим, у образложењу своје пресуде дао разлоге за такву оцјену, која оцјена не подлијеже законској могућности преиспитивања по овом ванредном правном средству.

Тако, насупротив тврдњи Захтјева, из образложења побијане другостепене пресуде произлази да је другостепени суд у поступку по жалби на првостепену пресуду са потребном пажњом размотрио све жалбене приговоре укључујући и приговоре одбране да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из тачке к) става 1. ЗКП РС у облику недостатка разлога о одлучним чињеницама, као и жалбени приговор заснован на тврдњи да је чињенично стање погрешно утврђено због субјективног приступа суда у оцјени противрјечних налаза и мишљења саобраћајних вјештака оптужбе и одбране о узроку предметне саобраћајне незгоде, те дао врло детаљне разлоге у образложењу своје пресуде (страна 3. и 4.) за закључке до којих је дошао оцјеном основаности тих жалбених приговора.

Дакле, другостепени суд је размотрио све релевантне жалбене приговоре одбране приликом доношења одлуке по жалбама на првостепену пресуду, па с обзиром на то не може се прихватити тврдња Захтјева браниоца осуђеног о повреди права на одбрану почињену у жалбеном поступку, темељем саме чињенице да истакнути жалбени приговори нису резултирали жељеним исходом. Од суштинске важности с аспекта права на одбрану и права да дјелотворан правни лијек у жалбеном поступку, је да другостепени суд при доношењу одлуке по жалбама размотри релевантне жалбене приговоре на првостепену пресуду и наведе разлоге за њихово неприхватање у образложењу пресуде.

Аргументујући тврдњу о повреди права на одбрану и повреди права на независан и непристрасан суд гарантована одредбама Европске конвенције и њеним протоколима, те Универзалном декларацијом о људским правима, Захтјев апострофира дио образложења другостепене пресуде у коме се наводи да је узрок саобраћајне незгоде непрописно претицање од стране оптуженог, јер је претицање вршио на дијелу пута „гдје је коловоз подијељен неиспрекиданом линијом“. Развијајући при томе тезу да је овај неистинити закључак побијане пресуде (који је у супротности са увиђајном документацијом и налазима саобраћајних вјештака, из којих произлази да је коловоз на том дијелу гдје је претицање извршено подијељен испрекиданом средишњом линијом), имао одлучујући утицај на погрешну оцјену противрјечних налаза и мишљења саобраћајних вјештака оптужбе В.С. и одбране Д.Д. (чији се садржај интерпретира и анализира у образложењу Захтјева), а слиједом тога и на погрешно утврђено чињенично стање на коме се заснива побијана пресуда.

Из садржаја образложења другостепене пресуде (страна 4.) сасвим јасно произлази да је цитирани, Захтјевом оспоравани, дио образложења извучен из контекста реченице у којој се првенствено наводи да је оптужени радњу претицања предузео на недовољно прегледном дијелу пута испред кривине, када је у питању кршење

саобраћајних прописа из члана 57. став 1. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (у даљем тексту: ЗОБС), које се манифестује у небезбједном претицању.

Дакле, када је у питању кршење ове бланкетне норме која регулише безбједно претицање и обилажење у саобраћају, као један од облика кршења саобраћајних прописа од стране осуђеног који су у узрочној вези са настанком предметне саобраћајне незгоде (поред недозвољене брзине из члана 44. став 1. ЗОБС-а), из чињеничног утврђења побијане пресуде у изреци и разлога у њеном образложењу (посматраном у цјелини) несумњиво произлази да се радња извршења дјела, која одражава кршење ове бланкетне норме, манифестује у предузимању радње претицања на дијелу пута испред лијеве кривине, гдје није имао неопходну прегледност за обављање безбједног претицања.

Сљедствено томе, напријед наведени приговор Захтјева у односу на спорни, из контекста извучени дио образложења, нема значај који му се Захтјевом придаје, јер се тај издвојени дио образложења другостепене пресуде, који се несумњиво може приписати очигледној омашци, не односи на чињеницу од одлучног значаја, с обзиром на то да се побијаном правоснажном пресудом непрописно претицање не изводи из радње претицања предузете на дијелу пута на коме је коловоз подијељен неискриваном линијом). Тиме нема мјеста тврдњи Захтјева да је побијаним дијелом образложења другостепене пресуде о узроку настанка предметне саобраћајне незгоде, повријеђена права осуђеног на одбрану и на независан и непристрасан суд, гарантована у цитираним међународним документима.

Повреда Кривичног закона, као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС, подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију одлуку. Овим ванредним правним лијеком није прописана могућност побијања правоснажне пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, нити се повреда Кривичног закона као законски основ за овај правни лијек, може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде.

Подносеним захтјевом је означен као основ побијања правоснажне пресуде и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а осим тога из разлога у образложењу изнесеним у прилог тврдње о повреди Кривичног закона, којима се доводи у питање правилност оцјене противрјечних налаза и мишљења саобраћајних вјештака оптужбе и одбране и правилност утврђења чињеница од одлучног значаја до којих је суд таквом оцјеном дошао, произлази да такви приговори по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања. Овим приговорима се настоји ревидирати утврђено чињенично стање у побијаној правоснажној пресуди, на начин који би довео до другачије правне оцјене ревидиране чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе да је починио кривично дјело које му се оптужницом стављају на терет и за која је осуђен побијаном правоснажном пресудом.

На приговорима таквог карактера не може се заснивати тврдња о повреди Кривичног закона јер, како је већ наглашено, нужну претпоставку за позивање на овај основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање правилности чињеничне основе те пресуде, па како наведени приговори Захтјева првенствено одражавају приговор правилности чињеничне основе на којој се заснива побијана пресуда, па на тим чињеничним недостацима успоставља тврдња о повреди Кривичног

закона, то се не може прихватити као основан приговор Захтјева да је побијана правоснажна пресуда донесена уз повреду Кривичног закона.

Када је у питању одлука о кривичним санкцијама, повреда Кривичног закона према одредбама члана 312. тачка д) ЗКП РС постоји ако је у изрицању санкције прекорачено овлаштење које суд има по закону.

У конкретном случају побијаном пресудом другостепеног суда преиначена је првостепена пресуда у одлуци о кривичној санкцији, тако што је оптужени за кривично дјело угрожавање јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 2. КЗ РС, умјесто условне осуде, која му је изречна првостепеном осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. Изречена казна затвора представља посебни минимум прописане казне за ово кривично дјело, а другостепени суд је у разлозима своје пресуде дао врло детаљно и увјерљиво образложење свих околности којима се руководио код одлуке о врсти санкције и мјери изречене казне затвора. С обзиром на то приговори подносиоца Захтјева засновани на тврдњи о престојности изречене казне и одсуству јасних аргумената за ту казну, се не могу подвести под повреду Кривичног закона у смислу цитираног законског прописа, која би се манифестовала у прекорачењу законских овлаштења суда при доношењу одлуке о казни.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев одбијен, као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић